

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 314/2017
01.11.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Јакшић, адвокат из ..., против туженог Предузећа за телекомуникације „ББ“ из ... и умешача на страни туженог Предузећа за пружање услуга и истраживачки развој у области телекомуникација „ВВ“ из ..., чији је пуномоћник Горица Лазић, адвокат из ..., ради повреде ауторских права и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца и ревизији умешача изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 47/15 од 14.10.2015. године, у седници одржаној 01.11.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 47/15 од 14.10.2015. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија умешача изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 47/15 од 14.10.2015. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 93/13 од 03.02.2015. године, исправљеном решењем истог суда П4 93/13 од 29.07.2015. године, ставом првим изреке одбијен је приговор стварне ненадлежности тог суда, па је ставом другим изреке усвојен тужбени захтев и утврђено да је тужени повредио ауторска права тужиоца, тако што је на интернет сајту www.mondo.rs: 28.01.2012. године јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца, као аутора и ауторско дело – фотографију “...” саопштио у непотпуној форми; 29.01.2013. године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца, као аутора и ауторско дело - фотографију “...” саопштио у непотпуној форми; 05.10.2012. године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца, као аутора и ауторско дело - фотографију “...” саопштио у непотпуној форми; 14.09.2012. године неовлашћено јавно саопштио ауторско дело без назначења имена или псеудонима тужиоца, као

аутора и ауторско дело - фотографију „...“ саопштио у непотпуној форми, чиме је тужиоцу нанео неимовинску штету. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу плати 45.000,00 динара са законском каматом почев од 03.02.2015. године до исплате, на име накнаде имовинске штете, због повреде ауторског права, јер је на интернет сајту www.mondo.rs неовлашћено јавно саопштио наведена ауторска дела тужиоца. Ставом четвртим изреке делимично је усвојен тужбени захте па је обавезан тужени да тужиоцу плати 120.000,00 динара са законском каматом почев од 03.02.2015. године до исплате, на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора, учињене неовлашћеним јавним саопштавањем ауторских дела тужиоца, фотографија „...“, „...“; „...“ и „...“, без назначења имена или псеудонима тужиоца, док је ставом петим изреке делимично одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му по овом основу плати још 57.500,00 динара са законском каматом почев од 03.02.2015. године до исплате. Ставом шестим изреке делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу плати 120.000,00 динара са законском каматом почев од 03.02.2015. године до исплате, на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора, учињене неовлашћеним јавним саопштавањем ауторских дела тужиоца, фотографија „...“, „...“; „...“ и „...“, у непотпуној форми, док је ставом седмим изреке делимично одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му по овом основу плати још 57.500,00 динара са законском каматом почев од 03.02.2015. године до исплате. Ставом осмим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 177.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 47/15 од 14.10.2015. године, ставом првим изреке жалбе тужиоца, туженог и умешача су одбијене, као неосноване и првостепена пресуда потврђена у ставу првом, другом, трећем, петом, седмом и осмом изреке. Ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу четвртим и шестом изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора, плати по 10.000,00 динара и то за: јавно саопштавање ауторског дела – фотографије тужиоца „...“ без назначења имена или псеудонима плати и јавно саопштавање истог дела у непотпуној форми, за јавно саопштавање ауторског дела – фотографије тужиоца „...“ без назначења имена или псеудонима и за јавно саопштавање истог дела у непотпуној форми, за јавно саопштавање ауторског дела – фотографије тужиоца „...“ без назначења имена или псеудонима и за јавно саопштавање истог дела у непотпуној форми, те за јавно саопштавање ауторског дела – фотографије тужиоца „...“ без назначења имена или псеудонима и за јавно саопштавање истог дела у непотпуној форми, све са законском каматом почев од 03.02.2015. године до исплате, док је преко наведених износа, а до износа досуђених првостепеном пресудом, а за још по 20.000,00 динара са припадајућом каматом, тужбени захтев одбијен, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Ревизију је изјавио и умешач, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о ревизији тужиоца, на чију штету је преиначена првостепена пресуда, Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Сл.гласник РС" бр.72/11 и 55/14), па је нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка, због којих се она може изјавити, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је аутор фотографија „...“, „...“, „...“ и „...“. Наведене фотографије тужени је неовлашћено јавно саопштио и умножио на интернет порталу www.mondo.rs и то 28.01.2012. године фотографију „...“, 29.01.2013. године фотографију „...“, 05.10.2012. године фотографију „...“, а 14.09.2012. године фотографију „...“. Приликом њиховог објављивања тужени није означио име или псеудоним тужиоца, као аутора, а све фотогрфије су објављене у непотпуној форми, односно исечене са свих страна, на начин прецизно описан нижестепеним одлукама. Из прегледа минималних цена фотографија УЛПУДУС-а, утврђено је да је да свака од ових фотографија има вредност 50 поена, односно 50 евра (1 поен = 1 евро), а да се због глобалног коришћења фотографија у периоду од годину дана, њихова цена увећава за 200%.

Код овако утврђеног чињеничног стања Врховни касациони суд налази да судови основано закључују да је тужени неовлашћеним јавним објављивањем ауторских фотографија тужиоца, и то у непотпуној форми и без означавања имена или псеудонима тужиоца, повредио имовинска и морална права тужиоца, као аутора предметних фотографија, па има право и на новчану накнаду, која му је побијаном одлуком правилно досуђена.

Наиме, морална права аутора, између осталог чине и право на назначење имена и право на заштиту интегритета дела. Применом члана 15. Закона о ауторском и сродним правима ("Сл. гласник РС" бр.104/09, 99/11 и 119/12), тужилац, као аутор, има искључиво право на назначење имена, што подразумева да, приликом сваког јавног саопштавања дела, аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак, буду назначени на сваком примерку дела. Право на заштиту интегритета дела регулисано је одредбом члана 17. истог Закона, по коме аутор има искључиво право да штити интегритет свог дела, а тачком 2. овог члана, прописано је да има право да се супротставља јавном саопштавању свог дела у измењеној или непотпуној форми. При том, аутор има и искључиво право да другоме дозволи или забрани бележење и умножавање свог дела у целости или делимично, било којим средствима, у било ком облику, на било који трајни или привремени, посредни или непосредни начин (члан 20. став 1. Закона).

У конкретном случају тужени је без дозволе тужиоца, као аутора, јавно објавио наведене фотографије, и то у непотпуној форми, односно уз њихово знатно скраћивање са свих страна и без означавања имена или псеудонима тужиоца, па судови основано налазе да је на овај начин дошло до повреде моралних ауторских права тужиоца, заштићених чланом 15, чланом 17. тачка 2. и чланом 20. став 1. Закона о ауторском и сродним правима, па тужилац има право на накнаду нематеријалне штете по овом основу.

Висина нематеријалне штете правилно је одређена побијаном одлуком и то за сваку од фотографија у висини од по 10.000,00 динара због повреде права на назначење имена и по 10.000,00 динара због повреде права на заштиту интегритета дела. Приликом одлучивања о висини правичне накнаде, другостепени суд је одлучио уз адекватну оцену значаја повређеног добра и циља коме накнада служи, те је водио рачуна и да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, а што и супротне наводе ревизије тужиоца чини неоснованим.

Тужилац, као аутор има право на економско искоришћавање свог дела, па му, у складу са одредбом члана 19. Закона, за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица припада накнада. Како тужени није тужиоцу платио накнаду за (неовлашћено) објављивање његовог ауторског дела, то је побијаном одлуком правилно обавезан да плати тужиоцу укупно 45.000,00 динара, у складу са прегледом минималних цена фотографија УЛПУДУС-а, а у оквиру постављеног тужбеног захтева за накнаду овог вида имовинске штете.

На овај начин, Врховни касациони суд је, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије умешача, у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба у овој правној ствари поднета је 08.04.2013. године, ради накнаде материјалне и нематеријалне штете, због повреде ауторског права, а вредност дела правноснажне пресуде који умешач ревизијом побија је 125.000,00 динара, што према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, од 111,7566 динара за 1 евро, представља динарску противвредност 1.118,50 евра.

Имајући у виду изнето, односно да се у конкретној правној ствари ради о имовинско-правном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, у ком вредност побијаног дела предмета спора не прелази динарску

противвредност 40.000 евра, то је Врховни касациони суд нашао да је ревизија недозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП.

Приликом оцене дозвољености ревизије умешача, Врховни касациони суд је имао у виду да је побијаном одлуком преиначена првостепена пресуда, али не на штету умешача, односно туженог на чијој страни је ступио у парницу као умешач, па налази да се у конкретном случају ревизија умешача не може сматрати дозвољеном, ни примени одредбе члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, јер се по овом основу ревизија сматра дозвољеном само када је побијаном другостепеном одлуком првостепена пресуда преиначена на штету стране која ревизију изјављује.

На основу изнетог, применом члана 413. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић